

NAT PLASMA & SE1

'Live associaties beginnen zich op te dringen'

Ja, daar zijn ze weer de wonderkinderen uit het voormalige Joegoslavië. Na al de toestanden rondom de betere buis, lees: vooral de dure buis, komt er deze keer een set aan bod die in ieder geval betaalbaarder is. Uit de serie topcomponenten, de instapper van NAT wiens grote broers de Utopia en de SE3 referentiestatus genieten. Weliswaar samen met nog een paar monoblokken en wel de Siltech's. Ook NAT groeit door en dit is wat betreft de SE 1 een primeur, want het gaat om de laatste opgewaardeerde versie.

tested

music
emotion

27

▶▶NEXT

Als mensen mij zouden vragen wat is de moeilijkste component in een set, dan zou ik daar heel lang over na moeten denken. Een luidspreker ligt voor de hand als ideale antwoord, maar is dat niet omdat de ruimte waarin die komt te staan vrij bepalend is voor het type luidspreker. Een enorme kamer vraagt om een grote speaker anders is het erg moeilijk deze helemaal te vullen. Is die kamer ook nog eens zwaar gedempt, dan is een fris hoog zeker mooi meegenomen. Zit er een dunne houten vloer in dan kan het zijn dat je erg lang moet zoeken naar een speaker die ook in het laag goed presteert. Van de andere kant ben je ook snel een hoop ellende kwijt. Een zware betonnen vloer houdt de energie lang vast in een kamer, waardoor het

laag rommelig kan worden. Een cd-speler kent wel een behoorlijk kwaliteitsverschil, maar dat loopt meestal parallel op met de prijs. Dus hoe duurder hoe beter. Een paar ontwerpfouten daargelaten natuurlijk. Ook kan een Chinees soms roet in het eten gooien door erg goedkoop op de markt te komen zoals onlangs E-Sound deed. Maar TentLabs, puur Hollands, kan er ook wat van. Een weergave ver boven de prijsverwachting. In het algemeen is het allemaal vrij logisch en wordt er meer betaald voor een betere fijnoplossing. Versterkers hebben een uitgesproken taak, namelijk de weergever voorzien van genoeg kracht om optimaal te kunnen functioneren. Daarbij doet de eindtrap het grove werk en de voorversterker

het delicate werk. Net zoals een goed huwelijk midden vorige eeuw, zeg maar. Een platenspeler ten slotte is ook een optelsom van mechanische elektrische en akoestische eigenschappen wat uiteindelijk wel te beheersen is, maar ook hier weer een stukje vakwerk uit de vorige eeuw. Als ik dan een keuze zou moeten maken dan moet ik toch de voorversterker aanwijzen. Hier gaat het namelijk al snel mis. Hele kleine stroompjes komen binnen en moeten aangepast en voorversterkt worden. Delicate gevalletjes hebben vaak een broze gezondheid en het gaat dus nogal eens mis. Zelf ben ik jaren bezig geweest met de aanschaf van een erg fraaie voorversterker en heb toen werkelijk alles in huis gehaald. Maar slechts weinigen matchen echt. Of de

voor- en eindtrap waren geen combi of een stappenschakelaar maakte te grote stappen, zodat het geluid net te hard of te zacht was. Uit een hele rij grootheden zoals Graaf, Cat, Lamm kwam bij mij de NAT Utopia als winnaar te voorschijn. Samen met zijn broers de SE2's vormden ze een wereldset die ongelooflijk knap musiceerde in mijn ruimte. Dus nu is er de volgende generatie, weliswaar een instapserie die de handdoek opraapt uit eigen huis. NAT Plasma met SE1.

NAT Plasma

De Plasma is de kleine broer van de Utopia en heeft onlangs een aantal modificaties ondergaan. Hoe dit geluids-

kant zitten er vijf buizen en dat is behoorlijk. Dus naast de stuurbuizen is er ook nog een gelijkrichter en daar komt het flinke aantal vandaan. Per kant worden er ook twee buizen ingezet om de voeding te stabiliseren. De voeding is trouwens fors bemeten en de trafo's worden speciaal voor NAT gemaakt en het zijn geen gewone trafo's. De voorversterker is extreem breedbandig door de combinatie van transistoren en buizen. Ze claimen een bandbreedte van 0.25 Hz tot 400.000 kHz. En dat komt je niet vaak tegen. De uitgangstrap is puur triode en volledig klasse A. Alles is hard wired. Ook de toegepaste componenten zijn allemaal top. Dus echt dure

klasse A leveren en dan volledig triode. Op zich een zeer pure schakeling. Als ik de rest van de schakeling bekijk blijft dat ook. Weer geen terugkoppeling in het concept (schakelbaar) en alle signaalwegen zijn zo kort mogelijk gehouden, lijkt een kleinigheid maar op dit niveau is het dat niet. De trafo's zijn weer custom made en waarschijnlijk een van de betere geheimen van deze versterker. Ook hier weer een zeer breedbandig ontwerp waarbij de lage ondergrens tot mijn verbeelding spreekt, 9 Hz blijft een erg mooie start om te gaan versterken. Wat ook niet flauw is en wat deze versterkers aan hun geweldige sound helpt is het extreem lage ruisniveau. De fabrikant geeft maar liefst 99 dB op. Het ontwerp in zijn totaal in ogenschouw nemend is er ingezet op een aantal zaken. Een triodenschakeling moet garant staan voor een zeer puur signaal (ook mijn persoonlijke mening). Tegenkoppeling helpt dit om zeep, dus die is weggelaten en alle componenten zijn van een zeer hoog niveau. Dat geldt ook voor de buizen. Verder is het ontwerp zeer breedbandig en het ruissignaal erg laag. Dat is ook weer een prettige combinatie want een breedbandig ontwerp laat vaak veel micro informatie horen en die mag niet verdrinken in een zee van ruis.

matig uitpakt is zeker het vermelden waard en ik kom daar bij de luistertest ook op terug. Eerst maar eens een aantal features die deze versterker heeft ingezet om het hoge niveau wat ik natuurlijk verwacht, te behalen. Het betreft hier een kast en niet twee wat al een duidelijke invloed op de prijs moet hebben. Maar de kast ziet er wel fraaier uit dan de Utopia. Strakke knoppen, spaarzaam toegepast en van hoge kwaliteit, dus geen speling maar een prettig lopend geheel. De kast is Spartaans en stevig. Binnen bevinden zich een fors aantal buizen en dat zijn er meer dan je zou verwachten. Het binnenleven is zonder meer een wondere en unieke wereld, want alle NAT componenten worden stuk voor stuk met de hand vervaardigd. Bij de Plasma gaat het om een strak gescheiden dubbele mono opbouw. Per

onderdelen als bijvoorbeeld Vishay. De voedingen zijn voor een voorversterker zeer fors te noemen en de montage is meer dan netjes. In het ontwerp is enige vorm van tegenkoppeling bedoeld om de vervorming meer onder controle te krijgen weggelaten. Alles bij elkaar een zeer compleet geheel waarbij ook nog eens hoog kwalitatieve buizen worden ingezet. Die buizen schijnen zelfs beter te zijn dan degene die we in de Utopia aantreffen. Misschien daarom.

SE1

En om het geheel compleet te maken nu ook een set monoblokken met een enkele buis, maar wat voor buis: een schoorsteen van het zuiverste water met military grade specificaties die terug schijnen te gaan naar 1942. De buis zelf is General Electric en kan 35 watt in puur

Luisteren

De grote broer Utopia gaat waardig en een beetje bleek van de Callas onderzetters af en Plasma neemt plaats. Utopia is een beetje zenuwachtig omdat Plasma is opgewaardeerd en stiekem hoopt hij dat het baasje niet al te zeer zijn best heeft gedaan, anders is het snel met hem gebeurd. Een niet volledig ongegronde angst vrees ik, gezien de vele goede gaven die deze spruit of telg van zijn schepper heeft meegekregen. Dus weer het normale patroon: de Utopia voorversterker gaat eraf en de Plasma gaat erin. Bekabeling is alleen maar top dus Ruby Mountain powercords naar de eindtrappen en Ruby Hill naar de rest van de componenten. Kabels wederom Siltech en dit keer Compass Lake en The Emperor. De eerste doorgang vindt plaats op de Wilson Watt Puppies via de 47 Labs cd-speler ■■■NEXT

en later nog een zwaar gemodificeerde E-sound. En dan komen de oh zo belangrijke eerste indrukken al aan. De Plasma gaat wat betreft klank erg dicht op de Utopia zitten en gaat beslist niet kleiner of lichtvoetiger te werk. Iets wat verwacht mocht worden gezien de kleinere voeding. De Utopia heeft drie trafo's in een aparte behuizing. Dit is een geweldig resultaat zeker gezien de prijs van deze Plasma die al op 4900 euro blijft steken. Ook de opbouw in de ruimte is griezelijk goed. Dit is een van de kenmerken van NAT elektronica de grote doorzichtige stage die heel realistisch wordt neergezet. Verschillen zijn er dus nauwelijks.

Dan komt de volgende stap. De dure SE3 eindtrappen gaan eraf en de kleintjes gaan eraan... Dit geeft een ietwat andere uitkomst omdat er bij de SE1

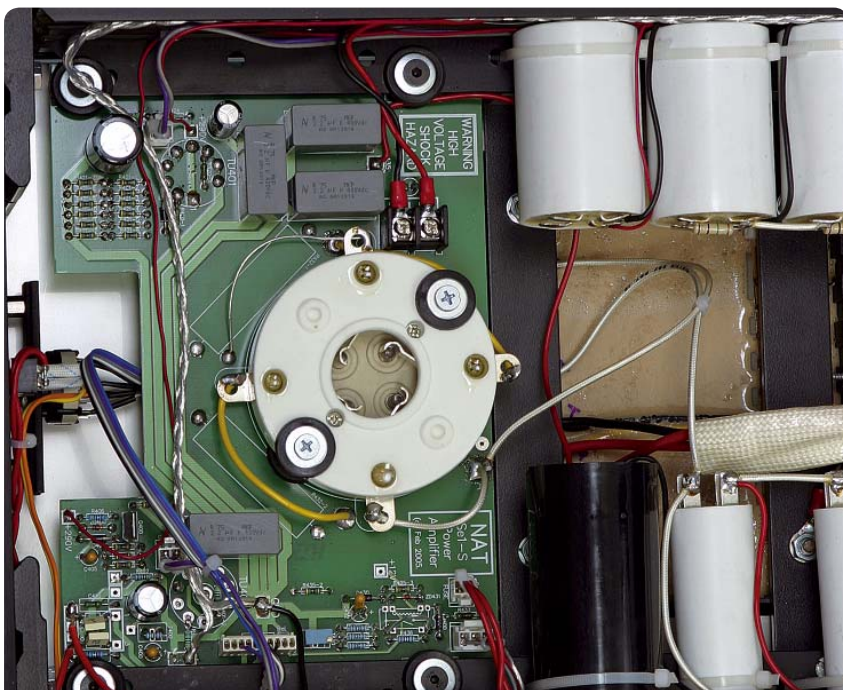
ruimte is voor enig experimenteren. De gebruiker kan kiezen tussen een aantal opties en in de eerste plaats is dat de mogelijkheid te spelen op 8 Ohm of op 4 Ohm. Bij 8 Ohm levert hij meer vermogen dus dat wordt de eerste optie. In dit geval is er volop laag en het wat zwaardere werk, bijvoorbeeld Robert Robertson met "Somewhere down the crazy river", wordt vrij moeiteloos gepresenteerd. Dus geen tekenen van stress of knijpen of toegenomen vervorming. Ook hier weer een grote ruimte en een signaal dat ritmisch erg goed te volgen is. Klaar voor de volgende stap. De VPI gaat erin als bron en dat is niet wat ik gewend ben. Iedere keer als het geluid te dicht bij dat van een cd-speler komt moet ik gaan tunen. Meestal is dat het opnieuw instellen van de luchtdruk in de poten en de hoogte van de arm contro-

leren. Inderdaad het resultaat is een volledige schone en onopdringerige weergave, tenminste... dat dacht ik. Voorop zit nog steeds die schakelaar die een beetje terugkoppeling biedt en dat geeft theoretisch gezien meer controle aan de speaker. Dus die gaat om en in eerst instantie lijkt er wat te verdwijnen. Iets van de body wordt ingeleverd. Later blijkt dat subjectief, want de weergave wordt een stuk schoner en natuurlijker. Ook neemt het zwart rondom de instrumenten toe en komt er rust in de weergave. De knop met tegenkoppeling blijft mooi aan. Dan gaat het standaard-repertoire de speler in, maar ik kan de combi niet op echte fouten betrappen. Integendeel door deze nieuwe set zit ik weer uren met opstellingen en filters te klooiën waarbij iedere stap direct hoorbaar is. Na een tijd begint dan het echte genieten. Ik krijg een weergave voorgeschoteld met veel rust en warmte vanuit een grote geloofwaardige stage. Muziek is natuurlijk en live associaties beginnen zich op te dringen. En als dat het geval is, dan heb je iets heel apart te pakken. En heel apart is deze set.

Conclusie

Aansluiten, goed neerzetten, ontkoppelen en tegenkoppeling op aan. Gevolg een bijzondere natuurlijke weergave die moeiteloos aan de luisteraar gepresenteerd wordt. Zijn bovenstaande kenmerken niet van toepassing dan klopt er ergens iets niet. Dus of een verkeerde stekker, of foute stroom of te goedkope kabels als sluitpost. Deze NAT instapper is fantastisch en kan het en heeft het. Ik was al bekeerd en beste aanstaande volgeling bij deze religie krijg je echt een stukje hemel en wel hier op aarde en heel behaaglijk thuis in de luisterkamer.

Jo Mullers

PRIJZEN:

NAT SE1

€ 7900,-

NAT PLASMA

€ 4900,-

FOX AUDIO

TEL: 074-2670935

WWW.FOXAUDIO.NL

END